

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 21 квітня 2017 року

м. Хмельницький

№ 29-р/к

справа №03-06/50-16

Про припинення порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи відносно Нетішинського професійного ліцею (просп. Незалежності, 2, м. Нетішин, 30100, код ЄДРПОУ – 03072572) та подання з попередніми висновками у справі №03-06/50-16 від 23 березня 2017 року №16/41-п,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 22 липня 2016 року №53-рп/к розпочато розгляд справи №03-06/50-16 відносно Нетішинського професійного ліцею за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачені пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції” у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

У ході збору та аналізу доказів у справі встановлено.

Хмельницьким обласним територіальним відділенням за дорученням Антимонопольного комітету України №8-01/3821 від 25.04.2016 року здійснено розгляд звернення ГО «Спілка власників житла міста Нетішин» б/н від 18.04.2016 року (вх. №01-16/29 від 27.04.2016 р.) щодо неправомірних, на думку заявника, дій Нетішинського професійного ліцею при наданні житлово-комунальних послуг жителям гуртожитків по просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин.

В ході розгляду звернення встановлено наступне.

Відповідно до статті 13 Закону України „Про житлово-комунальні послуги” (від 24.06.2004 №1875-IV) житлово-комунальні послуги залежно від функціонального призначення поділяються на:

1) комунальні послуги (централізоване постачання холодної та гарячої води, водовідведення, газо- та електропостачання, централізоване опалення, а також вивезення побутових відходів тощо);

2) послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, санітарно-технічне обслуговування, обслуговування внутрішньобудинкових мереж, утримання ліфтів, освітлення місць загального користування, поточний ремонт, вивезення побутових відходів тощо);

3) послуги з управління будинком, спорудою або групою будинків (балансоутримання, укладання договорів на виконання послуг, контроль виконання умов договору тощо);

4) послуги з ремонту приміщень, будинків, споруд (заміна та підсилення елементів конструкцій та мереж, їх реконструкція, відновлення несучої спроможності несучих елементів конструкцій тощо).

У м. Нетішин на ринку надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій серед інших, діє Нетішинський професійний ліцей (надалі – Ліцей).

Наказом Міністерства освіти і науки України від 16.03.2003 року №377 з 1 липня 2003 року професійно-технічне училище № 23 реорганізоване в Нетішинський професійний ліцей.

Ліцей є юридичною особою, самотійний баланс, рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи та фірмовий бланк, здійснює свою господарську діяльність з метою одержання прибутку, та є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України „Про захист економічної конкуренції”.

Юридична адреса: просп. Незалежності, 2, м. Нетішин, 30100, код ЄДРПОУ – 03072572.

Головним завданням Нетішинського професійного ліцею є забезпечення права громадян країни на професійне навчання відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей з метою задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентноспроможних на ринку праці робітниках, а також надання можливості громадянам для завершення загальної середньої освіти.

Відповідно до Положення про платні послуги, які надаються Нетішинським професійним ліцеєм, затвердженим директором професійного ліцею у 2014 році, до платних послуг, серед інших, належить послуга з надання житлових приміщень в гуртожитках, що перебувають на балансі Ліцею для тимчасового проживання.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за №317/6605 об'єктом аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є Нетішинський професійний ліцей.

Товарні межі ринку – надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони обслуговування.

Територіальні межі ринку – м. Нетішин в межах зон обслуговування (гуртожитки по просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин).

Споживачами послуг Нетішинського професійного ліцею є фізичні особи.

Часовими межами ринку визначено – 2015 – 2016 рік.

Частка Нетішинського професійного ліцею на ринку надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони обслуговування у територіальних межах м. Нетішин у 2015 - 2016 році становила – 100 відсотків.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України “Про захист економічної конкуренції” суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Виходячи з вищенаведеного, Ліцей протягом 2015 – 2016 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони обслуговування з часткою 100 відсотків в межах м. Нетішин.

Ліцей є виконавцем послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони обслуговування в розумінні статті 1 Закону України „Про житлово-комунальні послуги”.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» затверджено Перелік платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності (надалі - Перелік).

Згідно з пунктом сьомим Переліку навчальними закладами у сфері житлово-комунальних послуг передбачені наступні послуги:

1) надання спеціально облаштованих будинків і приміщень, що перебувають на балансі навчальних закладів, для тимчасового проживання;

- 2) надання під час канікул вільних спеціально облаштованих приміщень гуртожитків для тимчасового проживання;
- 3) надання спеціально облаштованих приміщень гуртожитків навчальних закладів для проживання:
- осіб, які навчаються або працюють у відповідному навчальному закладі;
 - абітурієнтів відповідного навчального закладу під час вступних іспитів;
 - осіб, які направлені у відрядження до таких навчальних закладів;
 - осіб, які навчаються в інших навчальних закладах і проживають у гуртожитках навчального закладу згідно з рішенням його керівника;
 - працівників інших навчальних закладів, установ та організацій;
- 4) надання громадянам, які користуються послугами, зазначеними у підпунктах 1-3 цього пункту, комунальних послуг, послуг з експлуатації та господарського обслуговування будинків і приміщень;
- 5) заміна сантехнічних виробів, газового, електротехнічного та іншого обладнання:
- у разі пошкодження або знищення з вини користувачів;
 - на вимогу громадян, які користуються послугами, зазначеними у підпунктах 1-3 цього пункту, у встановленні:
 - поліпшеного обладнання;
 - нового обладнання до закінчення строку експлуатації встановленого обладнання, визначеного технічними нормативами;
- 6) надання комунальних послуг користувачам приміщень та будівель, що не перебувають на балансі навчальних закладів;
- 7) надання на вимогу осіб, які проживають у спеціально облаштованих* будинках і приміщеннях, що перебувають на балансі навчальних закладів, послуг з облаштування та утримання будинків і приміщень, крім тих, що визначені підпунктом 5 цього пункту.

Пунктом 1.2. Порядку надання інших платних послуг державними та комунальними навчальними закладами, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України 23.07.2010 N 736/902/758 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 листопада 2010 р. за N 1196/18491 передбачено, що при наданні платних послуг, що не належать безпосередньо до сфери освітньої діяльності, застосовуються нормативно-правові акти, які регулюють надання послуг у відповідній сфері діяльності.

Відповідно до пункту 7 Положення про гуртожитки, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 27.04.2015 № 84 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 липня 2015 р. за № 778/27223, особа, яка проживає в гуртожитку, сплачує за таке проживання, а також за житлово-комунальні послуги, які їй надаються у зв'язку з проживанням у гуртожитку.

Розмір плати за проживання в гуртожитку визначається в договорі найму жилого приміщення в гуртожитку відповідно до розрахунку, затвердженого власником гуртожитку. У договорі найму жилого приміщення в гуртожитку також визначається порядок здійснення розрахунків між власником гуртожитку та особою, що проживає в гуртожитку.

Розмір плати за житлово-комунальні послуги визначається відповідно до встановлених уповноваженим органом цін/тарифів на такі послуги.

Отже, враховуючи викладене вище, при встановленні плати мешканцям гуртожитків за житлово-комунальні послуги, які їм надаються Нетішинським професійним ліцеєм необхідно керуватись вимогами нормативно-правових актів, які регулюють надання послуг у відповідній сфері діяльності, а саме: Законом України "Про житлово-комунальні послуги", Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні”, постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року №869.

Статтею 30 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" встановлені основні принципи державного регулювання цін/тарифів, зокрема, це: нормативне регулювання надання житлово-комунальних послуг споживачам за цінами/тарифами, затвердженими в установленому законом порядку та відповідності рівня цін/тарифів розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

Відповідно до пункту 2 статті 28 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України), транспортні та інші послуги.

Статтею 31 Закону України "Про житлово-комунальні послуги", зазначено, що Порядок формування цін/тарифів на кожний вид житлово-комунальних послуг першої і другої груп (пункти 1 та 2 частини першої статті 14 цього Закону) визначає Кабінет Міністрів України. Виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво житлово-комунальних послуг і подають їх на затвердження органам місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку. Органи місцевого самоврядування затверджують ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

Порядок формування тарифів на послуги з утримання житла та прибудинкової території встановлений постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року №869 (надалі - Порядок).

Згідно пункту 2 Порядку, тариф на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій - вартість надання таких послуг, повинна бути розрахована на основі економічно обґрунтованих планованих (нормативних) витрат з урахуванням планового прибутку та податку на додану вартість. Тариф на послуги розраховується окремо за кожним будинком залежно від запланованих кількісних показників послуг, що фактично повинні надаватися для забезпечення належного санітарно-гігієнічного, протипожежного, технічного стану будинків і споруд та прибудинкових територій з урахуванням переліку послуг згідно з додатком до цього Порядку.

Як було встановлено, калькуляція та методика нарахування вартості проживання в гуртожитку Нетішинського професійного ліцею з 01.01.2015 року затверджена директором Нетішинського професійного ліцею А.І.Крузер 05.01.2015 року та погоджена Головою ПК Нетішинського професійного ліцею Н.П.Семенишеною 05.01.2015 року.

Всупереч вимогам Постанови КМУ №869, Ліцей, без погодження з виконавчим комітетом Нетішинської міської ради, здійснює нарахування квартирної плати мешканцям гуртожитків по просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин відповідно до розмірів встановлених калькуляцією та методикою нарахування вартості проживання в гуртожитку Нетішинського професійного ліцею з 01.01.2015.

Листом від 22.02.2017 року №156 Нетішинський професійний ліцей надав інформацію щодо статей витрат, які включено до квартплати.

Опрацювавши отриману інформацію, Відділенням встановлено, що згідно з п. 138.8 ст. 138 Податкового кодексу, собівартість виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг складається з витрат, прямо пов'язаних з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг, зокрема з прямих матеріальних витрат.

Згідно із наданою інформацією, тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій протягом 2015-2016 років не змінювались.

Цим же листом надано інформацію щодо витрат по гуртожитках, які включено до квартплати. До переліку послуг, які надаються Нетішинським ліцеєм та включені до квартплати входять:

- вивіз сміття;
- пожежне спостереження;
- обслуговування кнопки виклику міліції;
- поточний ремонт гуртожитку;
- поточний ремонт покрівлі гуртожитку;
- ремонт гермо швів;
- електротовари;
- миючі засоби;
- господарські товари (сантехніка);
- профілактичні дезінфікуючі роботи;

- опір ізоляції;
- поточний ремонт теплотічильника;
- поточний ремонт водолічильника;
- перезарядка вогнегасника;
- перевірка заземлюючих пристроїв.

Статті витрат (послуги)	Затверджені витрати	Фактично витрачено у 2014 році	Фактично витрачено у 2015 році
- вивіз сміття;	32400 грн.	30668,97 грн.	32655,2 грн.
- пожежне спостереження;	3600 грн.	6000 грн.	6000 грн.
- обслуговування кнопки виклику міліції;	1920 грн.	1942,53 грн.	1961,65 грн.
- поточний ремонт гуртожитку;	5040 грн.	0,00	964,0 грн.
- поточний ремонт покрівлі гуртожитку;	5160 грн.	8248,8 грн.	10775,0 грн.
- ремонт гермо швів;	3600 грн.	0,00	0,00
- електротовари;	6000 грн.	0,00	0,00
- миючі засоби;	3000 грн.	5458,49 грн.	0,00
- господарські товари (сантехніка);	6000 грн.	26746,15 грн.	19791,3 грн.
- профілактичні дезінфікуючі роботи;	8400 грн.	7864,56 грн.	7932,69 грн.
- опір ізоляції;	8400 грн.	0,00	3972,34 грн.
- поточний ремонт теплотічильника;	10500 грн.	0,00	0,00
- поточний ремонт водолічильника;	6700 грн.	0,00	0,00
- перезарядка вогнегасника;	2000 грн.	0,00	0,00
- перевірка заземлюючих пристроїв	3000 грн.	5993,96 грн.	0,00
всього	101800 грн.	92923,46 грн.	84052,18 грн.

Проаналізувавши надані витрати Відділенням встановлено, що за надання вищезазначених послуг у 2015 році нараховано в загальному 101800,0 грн., фактичні витрати за 2015 рік склали 84052,18 грн., що на 17747,82 грн. менше ніж нараховано.

Слід зазначити, що в 2014 - 2015 році не проводився ремонт гермошвів, поточний ремонт теплотічильника, поточний ремонт водолічильника, перезарядка вогнегасника та не здійснювалась оплата за зазначені послуги.

Враховуючи вище зазначене, Нетішинський професійний ліцей користуючись монопольним (домінуючим) становищем встановлював ціну на вищезазначену послугу (квартплата), яка не відповідала фактичним витратам на її виконання і таким чином ущемляв права споживачів цієї послуги.

Отже, дії Нетішинського професійного ліцею, які полягають у застосуванні тарифів на житлово-комунальні послуги для мешканців гуртожитків по просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин, які не відповідали фактичним витратам на їх виконання та без відповідного погодження з виконавчим комітетом Нетішинської міської ради є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбачені пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, шляхом:

- вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;
- встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Листом від 28.03.2017 року №01-27/16-620 Відділенням було надіслано подання з попередніми висновками у справі №03-06/50-16 від 23.03.2017 р. №16/41-п.

Будь-яких заперечень чи зауважень до подання з попередніми висновками у справі №03-06/50-16 до Відділення не надходило.

Відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, за вказане порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб’єктів господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно із наданою інформацією, дохід (виручка) Нетішинського професійного ліцею від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2016 рік склав – 1093180,00 грн.

При визначенні розміру штрафу пропонуємо врахувати наступне:

- 1) Нетішинським професійним ліцеєм порушення не визнано;
- 2) порушення законодавства про захист економічної конкуренції Нетішинським професійним ліцеєм не припинено;
- 3) Нетішинський професійний ліцей сприяв розгляду справи №03-06/50-16.

Розглянувши матеріали справи, подання з попередніми висновками у справі №03-06/50-16 від 23.03.2017 №16/41-п, оцінюючи їх у сукупності, адміністративна колегія Відділення дійшла до висновку, що подані матеріали достатні, а наведені у поданні висновки обґрунтовані і доведені, що є підставою для прийняття рішення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12, 12¹, 14, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 р. №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами),

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що Нетішинський професійний ліцей (просп. Незалежності, 2, м. Нетішин, 30100, код ЄДРПОУ – 03072572) протягом 2015 – 2016 років займав монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій в межах зони обслуговування з часткою 100 відсотків в межах м. Нетішин.

2. Визнати дії Нетішинського професійного ліцею, які полягають у застосуванні тарифів на житлово-комунальні послуги для мешканців гуртожитків по просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин, які не відповідали фактичним витратам на їх виконання та без відповідного погодження з виконавчим комітетом Нетішинської міської ради порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбачені пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції” у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, шляхом:

- вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;
- встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» на Нетішинський професійний ліцей накласти штраф у розмірі 68000 (шістдесят вісім тисяч) гривень;

4. Зобов’язати Нетішинський професійний ліцей у двомісячний термін з дня отримання цього рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом приведення тарифів на житлово-комунальні послуги для мешканців гуртожитків по

просп. Незалежності, 6 та просп. Незалежності, 8, м. Нетішин у відповідність до вимог Порядку формування тарифів на послуги з утримання житла та прибудинкової території встановлений постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року №869 та Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Згідно з частиною третьою статті 56 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, особа на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України „Про захист економічної конкуренції” рішення органів комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України „Про захист економічної конкуренції” протягом п'яти днів з дня сплати штрафу необхідно надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Голова адміністративної колегії,
В.о. голови відділення

Р.Примуш